

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12CoP/7/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4321204295
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa Šaligová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4321204295.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Denisy Šaligovej a sudkýň JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Renáty Pátrovičovej vo veci starostlivosti o maloleté deti: R. S., nar. XX.XX.XXXX, V. B., nar. XX.XX.XXXX, V. V. B., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny R., deti rodičov: matky V. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXX/X, XXX XX H., t. č. U. N. a otca W. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., t. č. U. R. (u mal. R.), otca neuvedeného (u mal. V.), otca M. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXX/X, XXX XX H. (u mal. V. V.), za účasti Okresnej prokuratúry R., o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca M. B. proti uzneseniu Okresného súdu Levice č. k. 17P/170/2021-9 zo dňa 30.11.2021 takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie vo výrokoch II., III., IV.

potvrdzuje.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením začal konanie o nariadenie neodkladného opatrenia a uloženie výchovného opatrenia u maloletej R. S., nar. XX.XX.XXXX, maloletého V. B., nar. XX.XX.XXXX a maloletej V. V. B., nar. XX.XX.XXXX (výrok I.). Nariadil odovzdanie vyššie uvedených maloletých detí do starostlivosti E. W. F. P. T. M., N. B. XX, XXX XX M. (výrok II.). Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny R. uložil povinnosť zabezpečiť odovzdanie maloletých detí do starostlivosti E. W. F. P. T. M., N. B. XX, XXX XX M. (výrok III.). Zároveň rozhodol, že neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedeného pod sp. zn. 17P/170/2021 (výrok IV.). Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil s odkazom na ustanovenie § 2 ods. 1, § 23 ods. 2, § 360 ods. 1, § 363, § 367 ods. 1, 2, 3 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej ako „CMP“), § 324 ods. 1, § 329 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej ako „CSP“).

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že dňa 29.11.2021 bol súdu doručený podnet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny R. na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým navrhol nariadiť odovzdanie maloletých detí do starostlivosti E. W. F. P. T. M.. Zároveň úrad navrhol uložiť mu povinnosť zabezpečiť odovzdanie maloletých detí do označeného zariadenia. Vo veci samej navrhol nariadiť u maloletých detí výchovné opatrenie podľa s § 37 ods. 3 písm. b) Zákona o rodine - pobyt v E. W. F. P. T. M. najdlhšie na dobu šesť mesiacov, za účelom zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov. Rodičom maloletých detí navrhol uložiť povinnosť spolupráce.

3. V podaní na nariadenie neodkladného opatrenia veľmi podrobne opísal stav v rodine maloletých detí, ktorých starostlivosť zabezpečuje M. B., ktorý je otcom maloletej V. V. a ktorému boli po nástupe matky do U., maloleté deti R. a V. zverené rozhodnutím Okresného súdu Levice č. k. 6P/28/2021-102 zo dňa 07.06.2021 do náhradnej osobnej starostlivosti. Na základe šetrení a informácií získaných zo širšieho sociálneho okolia rodiny, bol ÚPSVaR toho názoru, že M. B. nezabezpečuje riadnu starostlivosť o maloleté deti, nie je vhodnou a ani schopnou osobou zabezpečujúcou starostlivosť o deti, pretože tie pri ňom nie sú v bezpečí a ich život, zdravie a priaznivý vývoj je vážne a bezprostredne ohrozený a narušený. Má za to, že svojim správaním a konaním ohrozuje aj mravnú výchovu maloletých detí. Pre

mravné ohrozenie maloletých detí, ako aj pre podozrenie z držania a obchodovania s drogami, či týranie blízkej a zverenej osoby tým, že jej bezdôvodne odopiera oddych a spánok, z dôsledku čoho maloletej R. bráni v plnení si riadnej školskej dochádzky, sa dopúšťa aj ďalších trestných činov. Zároveň sú maloleté deti sekundárne ohrozené na životoch a vývine, keďže sa v domácnosti často zdržiavajú osoby pod vplyvom omamných návykových látok. Maloleté deti často zostávajú bez starostlivosti, odkázané len na maloletú R., alebo podozrivé osoby, čím M. B. vystavuje deti ohrozeniu života a zdravia.

4. Súd prvej inštancie na základe zisteného skutkového i právneho stavu dospel k záveru, že sú dané dôvody na nariadenie neodkladného opatrenia. Z podnetu ÚPSVaR R. mal súd osvedčené, že otec maloletej V. V., ktorý je zároveň osobou, ktorej boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti maloleté deti R. a V., nezabezpečuje výchovu a starostlivosť o maloleté deti riadne a v ich záujme. Maloleté deti nežijú v bezpečnom, podnetnom a milujúcom prostredí. M. B. nejaví dostatočný záujem o prípravu maloletej R. do školy, o jej včasnú a riadnu dochádzku do školy. Maloletá chodí do školy unavená, nevyspatá, často mešká. Maloletú R. neprimerane zaťažuje povinnosťami vo vzťahu k starostlivosti o mladších súrodencov. Jeho správanie voči deťom sa súdiac podľa vykonaných šetrení javí ako arogantné, neprimerané, necitlivé. Stýka sa so zavadovými osobami, ktorým umožňuje zotrvať aj v domácnosti, kde sa nachádzajú maloleté deti a ktoré svojou prítomnosťou a spôsobom ich života (užívanie omamných látok) bezprostredne ohrozujú mravnú výchovu maloletých detí. U menovaného jestvuje aj dôvodné podozrenie z trestnej činnosti, ktorej by sa mal dopúšťať aj priamo v mieste svojho bydliska. Uvedeným konaním M. B. vystavuje maloleté deti ohrozeniu ich života, zdravia, mravnej výchovy. V záujme zabránenia vyššie opísaného nežiaduceho stavu spočívajúceho v ohrození oprávnených záujmov maloletých detí tým, že im nie je zabezpečovaná riadna starostlivosť, výchova, či starostlivosť o ich zdravie, mal súd za to, že je nevyhnutné nariadením neodkladného opatrenia vyňať maloleté deti z ich rodinného prostredia a odovzdať ich do starostlivosti označeného E. W. F. P. T., v ktorom budú mať zabezpečenú adekvátnu starostlivosť. Z dôvodu, že nebola zistená osoba v rodinnom či inom blízkom pomere, ktorá by bola ochotná a schopná zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti, pričom matka maloletých detí ako aj otec maloletej R. vykonávajú trest odňatia slobody, odovzdanie maloletých detí do starostlivosti E. W. F. P. T. M. je v záujme maloletých detí.

5. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie otec, ktorý namietal postup ÚPSVaR, pretože nezisťoval, či nebolo možné maloleté deti umiestniť v rodine, a to najmä maloletú V. V.. Uviedol, že popiera všetky dôvody, pre ktoré bolo podnetu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovené. Žiada dôkladné prešetrenie vyjadrení sa k jeho osobe. Spájanie jeho osoby s drogovou trestnou činnosťou považuje za lož. Nie je si vedomý, že by deti akýmkoľvek spôsobom ohrozoval a nezabezpečoval im podmienky na zdravý vývoj. Práve naopak, vždy sa snažil deťom všetko zabezpečovať. Navrhol vykonať konfrontácie s osobami, ktoré uviedli nepravdivé skutočnosti.

6. Podaním zo dňa XX.XX.XXXX vstúpil do konania podľa § 13 ods. 1 CMP prokurátor Okresnej prokuratúry R., ktorý k odvolaniu otca uviedol, že v danom prípade je potreba neodkladnej úpravy pomerov u maloletých detí, pretože otec a tiež osoba, ktorej boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, nezabezpečuje starostlivosť o ne riadne a v ich záujme, čo vyplýva zo skutočností zistených Úradom práce sociálnych vecí a rodiny R.. Súdom nariadené výchovné opatrenie je v najlepšom záujme maloletých detí. Zmyslom neodkladného opatrenia je v danom prípade poskytnúť dočasnú ochranu maloletým deťom a zabrániť zhoršovaniu ich postavenia, a to aj v situácii, keď súd nemá náležite zistený skutkový stav veci. Rozhodnutie súdu prvej inštancie považoval za správne a zákonné, preto ho navrhol ako vecne správne potvrdiť.

7. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že v rámci práce s rodinou pravidelne vykonával šetrenia pomerov v domácnosti otca/otčima maloletých detí. Pri šetrení pomerov bol neraz pán B. agresívny voči pracovníčkam, často sa vulgárne vyjadroval, a to aj pred maloletými deťmi. Na základe dôkladne prešetrených pomerov v domácnosti, obdržaných správ z príslušných inštitúcií, či podaných anonymných podnetov, úrad vyhodnotil situáciu maloletých detí a určil mieru ohrozenia ako vysokú. Pán B. nedostatočne zabezpečoval starostlivosť o maloleté deti a tieto vyrastali v nevhodnom a v nepodnetnom prostredí. V jeho domácnosti sa zdržiavali nevhodné osoby, ktoré mali problémy so zákonom alebo bolo u nich podozrenie z užívania omamných a psychotropných látok. Menovaný tak ohrozil mravný vývin maloletých detí. Vzhľadom na zistené skutočnosti bol z jeho strany podaný návrh na umiestnenie maloletých detí do E. W. F. P. T. M., kde boli aj dňa XX.XX.XXXX umiestnené. Jedným z krokov pri šetrení pomerov, ako aj prehodnocovaní celkovej situácie maloletého dieťaťa, ktoré sa

nachádza v ohrození života, a pri zvažovaní o umiestnení do vybraného E. W. F. P. T., je komunikácia s bližšou, ako aj širšou rodinou dieťaťa. Viedli komunikáciu s príbuznými maloletých detí v snahe ich zverenia do náhradnej osobnej starostlivosti niektorému z členov rodiny. Zo šetrenia vyplynulo, že širšia, ako aj užšia rodina maloletých detí, buď nemala vytvorené vhodné podmienky, alebo nejavila záujem o prevzatie starostlivosti o maloleté deti. V súvislosti s maloletou V. V. sa blízka rodina pána B. vyjadrila, že majú strach a obavy z výbušnej a agresívnej povahy otca, preto nejavia záujem o jej zverenie do svojej náhradnej starostlivosti. Z uvedených dôvodov nebolo možné umiestniť maloleté deti nikomu z rodiny. Po nástupe do E. W. F. P. T. M. absolvovali maloleté deti preventívnu prehliadku u pediatra, pri ktorej bolo zistené, že maloletá R. mala na tele, ako aj na tvári a ľavom oku krvné podliatiny. Podľa výpovede maloletej, údajne spadla z bicykla. Avšak zo správy ošetrojúceho lekára vyplýva, že rozsah poranení nezodpovedá údajnému pádu z bicykla, a je tu dôvodné podozrenie z týrania maloletého dieťaťa. Uvedené závažné zranenia bolo nevyhnutné riešiť s ošetrojúcim pediatrickým lekárom, avšak pán B. tak nekonal, čím odoprel maloletej potrebnú zdravotnú starostlivosť. Z dostupných informácií je známe, že pána B. vyšetrovali orgány PZ ohľadom drogovej trestnej činnosti. Matka maloletých detí V. B. a biologický otec maloletej R., W. K. sa v súčasnosti nachádzajú v U., keďže boli obaja odsúdení práve v súvislosti s drogovou trestnou činnosťou. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam a závažným informáciám získaným zo širšieho sociálneho okolia rodiny má za to, že maloleté deti nemali v domácnosti pána B. vytvorené vhodné, bezpečné, stabilné a harmonické rodinné prostredie, a tiež boli ohrozené na živote, zdraví a morálnom vývine. Pán B. nedokázal z vlastných síl a samostatne zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloleté deti, a aj napriek pomoci štátu vo forme štátnych dávok, prezentoval vo svojom okolí odkázanosť na milodary a dobrú vôľu cudzích ľudí a dobročinných organizácií. Vzhľadom na to, že maloleté deti sú na seba citovo naviazané, je s ohľadom na ich súrodenecké väzby v ich najlepšom záujme, aby zostali spolu, a preto navrhol napadnuté uznesenie potvrdiť.

8. K podanému odvolaniu sa vyjadrila matka maloletých detí, ktorá uviedla, že vzhľadom na jej pobyt v U. sa nevie vyjadriť ako sa manžel správal v jej neprítomnosti k deťom. Pre ňu je najdôležitejšie, že sa majú deti po umiestnení do E. dobre a je s nimi v kontakte.

9. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP) viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) a neviazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 65, § 66 CMP), prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), a po prejednaní veci dospel k záveru, že odvolanie nie je opodstatnené. Preto uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch (II., III., IV.) podľa § 387 ods. 1 CSP ako správne potvrdil. Vo výroku I. nadobudol rozsudok právoplatnosť.

10. Podľa obsahu spisu sa Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny R. domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým navrhol odovzdať maloleté deti R. S., nar. XX.XX.XXXX, V. B., nar. XX.XX.XXXX a V. V. B., nar. XX.XX.XXXX do starostlivosti E. W. F. P. T. M.. Navrhované neodkladné opatrenie odôvodnil úrad nedostatočnou starostlivosťou zo strany M. B., ktorý nie je vhodnou a ani spôsobilou osobou na zabezpečenie starostlivosti o maloleté deti, ktoré nie sú pri ňom v bezpečí. Zároveň poukázal na skutočnosť, že ich zotrvaním v domácnosti menovaného je ohrozený ich život, zdravie a ďalší priaznivý vývoj.

11. Súd prvej inštancie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel a neodkladným opatrením nariadil maloleté deti odovzdať do starostlivosti E. W. F. P. T. M.. Zároveň uložil Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny R. povinnosť zabezpečiť odovzdanie detí do starostlivosti centra.

12. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie aplikoval na danú vec ustanovenia Civilného mimosporového poriadku a Civilného sporového poriadku, pričom súd v odôvodnení svojho uznesenia citoval konkrétne procesnoprávne ustanovenia, na ktoré poukazuje aj odvolací súd. Dočasný charakter neodkladného opatrenia umožňuje, že pred jeho nariadením súd nemusí dodržať formálny postup určený na dokazovanie a zisťovať všetky skutočnosti potrebné pre vydanie rozhodnutia vo veci samej. Na druhej strane súd nemá rozhodnúť bez osvedčenia aspoň základných skutočností dôležitých pre prijatie záveru o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Nariadenie neodkladného opatrenia je podľa zákonných predpokladov prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy, že tieto právne vzťahy vyžadujú dočasnú úpravu, že táto dočasná úprava je potrebná, že sa v právnych vzťahoch medzi účastníkmi nevytvorí nenávratný stav a že sa neprímeraným spôsobom nezasahuje do právnych vzťahov medzi účastníkmi (účastník nie je obmedzený spôsobom neprímeraným povahe veci). Neodkladné opatrenie je rozhodnutie dočasné

a neprejudikuje výsledok konania pred súdom. Zmyslom neodkladného opatrenia je teda poskytnúť dočasnú ochranu účastníkovi a zabrániť zhoršovaniu jeho postavenia.

13. Odvolací súd mal pri rozhodovaní na zreteli najlepší záujem maloletých detí a pri prejednaní tejto veci dospel k záveru, že s ohľadom na opísanú situáciu v rodine maloletých detí je potrebné dočasne upraviť pomery a maloleté deti odovzdať do E. W. F. P. T. M.. Dôvod videl v nedostatočnej starostlivosti zo strany M. B. o maloleté deti, čím je ohrozený ich život, zdravie a ďalší priaznivý vývin. Uvedené nedostatky v starostlivosti o deti vyplynuli zo šetrení Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s názorom súdu prvej inštancie o potrebe riešiť vzniknutú situáciu nariadením odovzdania detí do vyššie uvedeného centra, keďže v domácnosti otca im nebola poskytnutá potrebná starostlivosť a deti nežili v harmonickom a bezpečnom prostredí. Odvolací súd považuje za nadbytočné opakovať tie isté dôvody, ktoré uviedol súd prvej inštancie vo svojom odôvodnení, a preto na ne len poukazuje a stotožňuje sa s nimi.

14. K námietkam otca uvedeným v odvolaní odvolací súd uvádza, že ÚPSVaR aj komunikoval s príbuznými maloletých detí v snahe ich zverenia do náhradnej osobnej starostlivosti niektorému z členov rodiny. Avšak rodina nemala buď vytvorené vhodné podmienky, alebo nejavila záujem o prevzatie starostlivosti o maloleté deti. Dôvodom nezájmu zverenia maloletej V. V. do náhradnej osobnej starostlivosti bol aj strach a obavy z výbušnej a agresívnej povahy otca, čo len potvrdzovalo tvrdenie kolízneho opatrovníka o agresívnych prejavoch v správaní otca.

15. Otec tiež bez bližšej špecifikácie vo vzťahu k opísanému správaniu sa k deťom len veľmi všeobecne uviedol, že nesúhlasí s dôvodmi, pre ktoré bolo neodkladné opatrenie nariadené, a preto žiadal vyjadrenia vo vzťahu k jeho osobe prešetriť. Vzhľadom na charakter neodkladného opatrenia však jeho nariadeniu nepredchádza formálny postup dokazovania a zisťovania všetkých skutočností ako je tomu v konaní vo veci samej. Postačuje osvedčenie aspoň základných skutočností dôležitých pre prijatie záveru o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. V danom prípade súd prvej inštancie prijal správny právny záver o potrebe dočasnej úpravy právnych vzťahov v rodine maloletých detí, pretože bez ingerencie súdu by bol vzhľadom na prostredie, v ktorom deti vyrastali, ako aj nedostatočnú starostlivosť o ne, vážne ohrozený ich život, zdravie a priaznivý vývoj.

16. S ohľadom na uvedené odvolací súd námietky otca prednesené v podanom odvolaní považoval za nedôvodné, a preto napadnutý výrok uznesenia súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, pričom v podrobnostiach poukazuje na jeho odôvodnenie.

17. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).